

li amiffio, uxor ultima lucrum percipiat. Quinto, liberi prioris matrimonii non solum nituntur hypothecæ cum prælationis privilegio, sed etiam temporis prioritati: secunda uxor in lucris conjugii nullo gaudet privilegio, & tempore posterior reperitur, ideo juxta communes juris regulas in concursu succumbere debet, cap. *Qui potior* §. 4. *de regul. jur. in 6. l. 27. tit. 13. part. 5. l. Si fundum* 4. *C. qui potior. l. Potior. 12. ff. eod.*

27 Sexto, si aliqua ratione uxor posterior quoad superlucrata præferri deberet, maxime quia bona acquisita constante matrimonio, statim transeunt pro parte in dominium mulieris: sed hoc verum non est, ut constat *ex l. 5. tit. 9. lib. 5. Recopilat. & tenent non pauci apud Hermosillam in l. 55. gloss. 2. num. 23. tit. 5. part. 5.* qua constitutione tribuitur marito libera facultas alienandi absque uxoris consensu bona consistente matrimonio comparata: quod foret iniquum, & ab ipsa naturali ratione dissonum, si dominium mulieri esset quaesitum, *l. Id quod nostrum* 11. *de regul. jur. cum similibus adductis per glossam ibi.* Unde remoto jure domini, nullo potest vidua prætereunda prælationem in lucris sui matrimonii. Ultimo, ex eadem lege §. *Recop. sic arguitur.* Si marito licet hujusmodi bona alienare, ac disperdere, etiam in pravos usus, faude cessante, ut prænotatur *sup. n. 9.* & observat *ex alii Hermosill. de gloss. 2. n. 22.* potest utique ex eisdem lucris exsolvere dotem prioris conjugis, adhuc renitente secunda, cui jus non erat ad impediendam solutionem vivo marito. Ergo nec post ipsius mortem obstat, ne satisfiat hæredibus defunctæ ex superlucratis, quod illis maritus debebat, nec ratio discriminis facile poterit inveniri.

Ex quibus, & aliis communiter receptum habetur, quod mortuo marito, ex quibuslibet bonis, quæ reliquerit, etiam quaesitis secundo matrimonio constante, dos prioris conjugis persolvatur, & ita hæc sententia obtinuit in praxi, ut si quis aliud asseveraret, somnari crederetur, ut ait *Hermosilla in l. 49. gloss. 5. numer. 9. tit. 5. part. 5.*

28 At pro vidua uxore posterioris conjugii validissimæ rationes militent, ut bonis multiplicatis non privetur. Primum, mulier ex-legis regie dispositione est domina pro parte bonorum, quæ matrimonio constante acquiruntur; ideo adversus hæc libri primi matrimonii nullam habent actionem: non personalis competit, quia posterior uxor cum antecessore non contraxit, nec aliquo modo existit obligata, ut illa actione teneatur, *l. Actionum* 24. §. 1. *de action. & oblig. Parlador. different. 36. à princ. Paz in Praxi, tom. 3. cap. 1. num. 3. cum seqq.* nec competit hypothecaria, cum pars dimidia lucrorum legis ministerio statim in uxorem transit, nunquam mariti facta, quanvis per eum res sit acquisita, sicut præmittitur *sup. præ, num. 8.* Cum ergo hæredes primæ uxoris actione careant in secundam pro bonis superlucratis, quatenus ad hanc pertinent, audiri non debent in judicio, à quo repellitur qui sine actione petit, *l. Si pupilli* 6. §. *Videamus, de negot. gest. l. Si quid possessor* §. 4. §. *Illud, de petition. heredit.* Barbosa cum pluribus axiom. 9. n. 4.

29 Secundum, expenditur lex §. 33. *Partit cum aliis, de quibus sup. num. 24.* quæ decernunt, mulierem ex primo matrimonio præferendam posteriori in viri bonis, exceptis quæ extant, ac secundæ uxoris esse noscuntur, ea ratione expressa, quia propria ipsius sunt, *authent. ut instante exact. dot. collat. 7. §. His igitur,* ibi: *Et unumquemque oportet,*

quod suum est habere, nullo privilegio indigens. Atqui dimidia pars ejusmodi lucrorum propria est uxoris secundæ, cuius matrimonio constante sunt quaesita. Igitur ex identitate rationis portio ex bonis multiplicatis competens secundæ conjugii, per hæredes primæ auferri dotis prætextu nequibit, & quod de rebus dotalibus deceditur, in acquirenti conjugali debet observari; nam quoties lex rationem exprimit decidendi, similes complectitur casus, in quibus eadem reperitur. *Sanch. de matrim. lib. 8. disput. 1. n. 34. Tiraquel. de retract. lignag. §. 20. num. 3. & 8. Petr. Barbosa in l. Sic. constante, in princ. num. 102. solut. matrim. Menoch. cons. 484. n. 8. & 9.*

Tertium, uxor ex bonis in matrimonio acquisitis tenetur ad debita, quæ illo constante maritus contraxit, non ad antea contracta, ut deducitur *ex l. 9. tit. 9. lib. 5. Recopilat.* quæ constituitur, ut si mulier renunciaverit lucris conjugii, non teneatur creditoribus, qui cum marito durante matrimonio contraxerunt, quoniam anterioribus, etiam acceptet lucra, solvere non compellitur, quod extra dubium est, ac observatur ab *Azevedo ibi num. 20. Pichard. in §. Quædam actiones, num. 40. Instit. de actionib. Mathienz. in l. 7. gloss. 1. num. 2. tit. 3. lib. 5. Recopil. Hermosill. in l. 49. gloss. 7. num. 9. vers. Quæ tacita, tit. 5. p. 5.* Cumque ex inventario appareat dos primæ uxoris diminuta, quando duxit secundam Petrus, hæc compellenda non est, ut de propriis bonis superlucratis fatisciat, quod maritus ante suum matrimonium secundum jam debebat.

31 Quartum, hæc conjugalis societas eisdem subijcitur regulis, quibus conventionalis. *Hermosilla cum aliis ubi proxime.* Sed in conventionali societate creditores illa anteriores actionem non habent in bona communia, sed solum in ea, quæ propria sunt debitoris. *Fontanella de pact. nupt. claus. 4. gloss. 9. part. 2. ex num. 51. Magon. Lucensi decis. 1. Hermos. loc. cit.* Igitur nec mulier ex lucris suæ societas tenebitur solvere dotem, quam maritus antequam ipsa nuberet, dissipaverat.

Quintum, qui in rem actionem habet, potior existimatur cunctis creditoribus cujuscumque temporis, privilegii, & qualitatis; nec proprie dicitur cum illis concurrere, ut prælationi locus sit, quia dominium est omnium aliorum jurium suffocativum, quod illa penitus absorbet, *dist. authent. ut exact. inst. dot. cum similibus, P. Molin. de justit. & jure, disp. 536. num. 29. Ant. Gom. in l. 50. Tauri, num. 42. Merlin. de pignor. lib. 2. quest. 47. n. 2. Castill. controvers. lib. 3. cap. 16. num. 75.* ubi plures, *Pichard. in §. Quædam actiones,* ubi de privileg. creditor. num. 43. 49. & 88. *Instit. de action.* Unde secundi matrimonii uxor, ut domina quoad bona superlucrata excludet primi liberos, qui ut ereditores hypothecarii dotem matris suæ repetunt.

32 Sextum, omnis creditor agens hypothecaria probare constringitur, rem in bonis fuisse debitoris postquam contraxit, *l. Et quæ nondum* 15. §. 1. *de pignor. Merlin. fusè tract. de pignor. lib. 5. quest. 68. num. 2.* nec res potest hypothecæ subjacere, quæ nunquam in dominium debitoris pervenit, *l. 1. de pignor. Merlin. sup. lib. 2. quest. 65. numer. 6.* cum in re aliena nisi dominus patiatur, pignus regulariter consistere non valeat, *l. Quæ prædium* 6. *C. si res alien. pign. dat sit, l. Qui filios* 6. *C. quæ res pign. dar. poss. l. 7. tit. 13. part. 5. Merlin. d. lib. 2. q. 2. num. 1. & 2.* Bona autem quaesita matrimonio subsistente, pro parte in ipso acquisitionis actu in dominium deveniunt uxoris, etiam

etiam ea maritus comparet, ut prænotatur *sup. n. 8. & 28.* quapropter primæ conjugis hæredes nihil juris quæstus possunt contra quaesitum matrimonii secundi pro ea portione quæ ex regis constitutionibus ad secundam uxorem spectat.

33 Septimum, si rem ex aequitate pensitemus, grave nimis videtur, ac rigidum, bona quæ forte operis, industria, ac parsimonia secundæ uxoris comparata inveniuntur, integrè cedere primæ confortis successoribus, quæ ut sæpe contingit, sumptuum exorbitantia propriam dotem, ac viri substantiam extenuavit; est enim fœminis innata ad vanitates propensio, D. Chrysofom. in *epist. D. Paul. ad Ephes. homil. 13. ibi: Habent,* inquit, *mulieres in se quoddam vanæ gloriæ studium.* Nec aliquid præterit, quantum præstet ad facultatum conservationem, ac incrementum matrisfamilias solertia, moderamen, & cura, ut habetur *Proverbiorum cap. 31. versic. 11. ibi: Confidit in ea cor viri sui, & spoliis non indigebit.* Quapropter mercede, quæ digna est uxor, fraudari non oportet, sicut in fine dicti capituli 31. monemur, *ibi: Date ei de fructu manuum suarum.* Sic leges nostræ regie uxorem quantum nuptialium pro dimidia dominam constituerunt quod mæstis, miserandisque viduis auferre, rigore plenum est. *Ayora de partitionib. part. 1. cap. 7. num. 3. & quidem quod alius fruatur eo quod aliquis proprio labore quaesivit, lucrosus dicit Justinianus in §. 1. Instit. per quas personas nob. acquiruntur.*

34 Octavum denique ab eodem fonte procedit, etenim juxta juridicam aequitatem, qui in uno gravatur, debet in alio relevari, *l. Navis* 4. §. *Cum autem, ad leg. Rhod. de jact. l. Titia* 35. §. *Qui invita, de legat. 2. l. unuc. §. Lucrativas, C. de impon. lucrato. descript. lib. 10. Argel. de acquir. possess. quest. 1. art. 1. num. 14.* Barbosa cum aliis axiom. 108. num. 5. *Et cum secunda uxor suæ dotis iacturam sustineat ob prælationem primæ, æquum erit, ut quoad conjugalem acquirentium ei subveniatur. Neque afflictæ viduæ, marito simul cum dote amissa, afflictio est adjicienda, argumento capituli *Cum percussio* 7. q. 2. *l. Divus* 14. *de offic. Præs. authent. Navigia, C. de furt. cum aliis apud Barbosam axiom. 18.* Imò potius solacium adhibendum, *l. unuc. C. de iis quæ ante apert. tabul. ibi: Habeant verò solatium tristitia suæ, quibus est omnino consulendum.**

35 Huic posteriori sententiæ pro vidua patrociantur adversus communem, ac forensem styllum *Cancer. variarum part. 3. cap. 1. num. 167. Magon. Lucensi decis. 31. Ayora de partitionib. part. 3. quest. 13. num. 48. Hermosilla in l. 49. gloss. 7. num. 9. tit. 5. part. 5. Garcia de expensis, cap. 15. in fin. & ita decisum in Granatensi Prætorio testatur Hermosilla dicto num. 9. in fin. atque errare graves, & peritos viros aliter pronunciantes, asseverat Ayora.*

36 Qua opinione, ut de jure vera, retentâ, non oberunt quæ pro contraria expendimus supra *Non primum ex l. 33. Partit. cum similibus;* nam datur notissima diversitatis ratio, cum secunda uxor agat ad dotem ut creditrix, ideo antiquiori succumbit; lucrata verò exigit ceu domina, qua ratione creditores excludit, ac superat sicut probatur *num. 31.* Rursus quando uxor pro dote agit, præfertur creditoribus, qui constante matrimonio cum viro contraxerunt, ut tempore prior; sed cum de lucratis contendit, eis tenetur satisficere ex propria obligatione, quia bona illa cum

suo onere capit, *l. 9. tit. 9. lib. 5. Recopilat.* nec lucra exiltere possunt, nisi res alienum prius deducatur. *Ex quibus sit, ut secunda conjux ex bonis acquisitis solvere compellatur posterioribus mariti creditoribus, non antiquiorem dotem, cui ipsa obligata non est quaesitum conjugalis ratione, quoniam debitum dotale antecessit secundum matrimonium, sicut præmittitur n. 30.*

Nec secundum ex juris axiomate, & lege *De accessionibus:* nam illud non procedit quoties datur diversa vincendi ratio, ut observari *sup. liber. 1. cap. 7. numero 58. Barbosa axiom. 226. num. 2.* prima enim uxor superat ut creditrix posteriores mariti creditores: hi vero non vincunt secundam conjugem, quia ipsa sint potiores, sed quoniam possidet bona superlucrata, quæ habere non valet, nisi ære alieno soluto. Inde est, quod licet prima uxor vincat creditores, qui vincunt secundam, hanc tamen non potest illa exsuperare propter diversitatem juris vincendi, & quoniam creditores habent jus ad omnem acquirentium matrimonii, uxor autem prima nullum quoad dimidiam, quæ est propria secundæ.

37 Non tertium, quia verum non est, uxorem ex causa lucrativa acquirentium conjugalem percipere, quanquam lucrum vocetur; nam & in cæteris societatibus, quod capitali accrescit, sic nuncupatur: & tamen nemo dicit, socios ex causa lucrativa acquirere quod ultra sortem accipiunt, & titulus pro socio onerosus censetur; & qui ex hac causa non lucratur, in damno versari dicitur, *l. Ob sensus* 49. *ibi: Si non ad damnum resarcendum idoneus est, ff. de administrat. tutor. l. 2. §. Si quis, ibi; Damnum enim pati videtur, qui commodum amittit, ff. ne quid in loc. public. Leotard. de usur. quest. 72. numer. 45. Petr. Gregor. eodem tract. lib. 2. cap. 4. numer. 18. in fin.* Nec mulieribus lucra hujusmodi ex alicujus liberalitate proveniunt, quæ ad societatem præter dotem conferunt laborem domesticum, curam, atque industriam, quæ plurimum præstant ad conjugales acquirentium, sicut notatur *sup. hum. 33.* Unde non de lucro captando agunt, ut supponit argumentum.

38 Non quartum, quod & Leotardi propositio obtinebit in conventionati societate, ubi capitalium contributio fit ad negotiationem lucri causâ: at in matrimonio apud nos solum contrahitur societas lucri, quod supervenerit labore, & industria cujusque ex consortibus, ut commune sit: nec capitale attenditur, aut communicatur. *Hermosilla in l. 55. gloss. 2. num. 26. tit. 5. part. 5.* nec dos constituitur ad quaesitum, sed ad supportanda onera matrimonii, *l. Pro oneribus* 20. *C. de jur. dot. l. Dotis fructus* 8. *ff. eod.* unde nihil commune habet dos cum bonis superlucratis, ut eodem jure censeantur, ac mulieri primæ idem jus competat in his, ac in illa, quæ inter se omnino distinguuntur. Non quantum, nam secunda uxor dominium à lege habet in bonis matrimonio constante quaesitis, quod validius est ac superat hypothecam, ac privilegia dotis prædefunctæ mulieris, ut ostendimus supra, *num. 31.*

39 Nec magis urget sextum, etenim apud nostrates receptum est, ut jam sæpe prædiximus, uxori dominium, ac possessionem quæri legis ministerio omnium, quæ maritus matrimonio constante lucratur, nec aliud probatur *ex lib. 5. Recop.* imò communis sententia roboratur; nam si uxor non foret domina quaesitum conjugalem, maritus habens dominium in solidum possidet

set pro libito de acquisitis disponere, l. In re mandata 21. C. mandat. inanisque esset legis regie dispositio: sed quoniam ejusmodi bona erant mulieri communia, ex quo nequibat maritus illa absque assensu consortis alienare, l. 1. & per totum Cod. de commun. rer. alienation. opus fuit ut per legem talis facultas specialiter tribueretur, quod nihil iniquitatis continet, cum plura existant, quæ legistorem ad sic decidendum movere possent; vir etenim, ut ipsius consortis, & familiæ caput, domus habere debet gubernaculum, ac bonorum administrationem. Genes. cap. 3. ibi: *Et eris sub potestate viri, & ipse dominabitur tui.* D. Ambros. exhaëron tract. dici quarta, ibi: *Adam per Evam deceptus est, non Eva per Adam, quem vocavit ad culpam mulier, ideo justum est, ut eum gubernatio assumat, ne iterum feminea facilitate labatur.* Ad hæc expedit penes virum residere liberam rei familiaris administrationem, cui incumbit onus acquirendi, ac negotiandi pro communi domus utilitate; & grave nimis foret, ut quoties oporteret rem acquisitam distrahere, teneretur uxoris consensum impetrare, quod sæpe consequi non posset, cum mulierum genus avarissimum habeatur, l. Si stipulata 34. §. 1. de donat. int. Glossa in l. Nefemius 36. de negot. gest. Unde impediretur utilis rei familiaris administratio, & domestica inter conjuges distidia frequenter proveniret. Ex quibus rectè, ac justè regia constitutio, non obstantibus juris regulis, concessit viris de rebus illis acquisitis absolutam disponendi facultatem, non requisito uxorum consensu, quanvis ex parte dominæ censeantur.

41 Ad septimum, & ultimum satisfit; nam si maritus solverit debita ante secundum matrimonium contracta, non cederet in uxoris detrimentum, cum in bonorum divisione id imputaretur marito vel in lucra conjugalia, si extent, vel in capitale. Anton Gom. in l. 60. Tauri, in princip. Ayora de partition. part. 1. cap. 7. num. 3. Nec obstat quod marito licet alienare in quoscunque usus, etiam illicitos, atque donare, & hæc minime illi imputari debent, ut cum Gregor. Lop sentiunt plures apud Hermosillam in l. 55. gloss. 2. num. 22. & 52. tit. 5. part. 5. Anton. Gom. in l. 53. Tauri, n. 73. & prædixi sup. num. 9. Etenim inter utrumque casum nota differentia invenitur ratio, si quidem dum maritus dilapidat, nullum percipit lucrum: at quando solvit creditoribus, locupletior efficitur; nam tanto magis habet in bonis, quanto minus debet, nec bona computantur, nisi ære alieno deducto, l. Subsignatum 39. §. Bona, l. Venisse 165. de verbor. signific. quod lucrum uxori communicari debet. Hinc est, ut marito imputetur, quod antiquis suis creditoribus solvit, non verò quod perdidit. Sed si maritus solvendo non fit, qui nec capitale reliquit, nullum mulier in creditores regressum habebit, cessante mariti fraude, quoniam alienatio fuit lege permessa, & creditores suum receperunt, quibus imputari nihil potest, ut ad restitutionem mulieri teneantur, argumento legis Summa 22. §. Sed & si quis, de pecul. l. Si donatarius 9. §. 1. ff. de condit. caus. dat. l. Qui autem 6. §. Sciendum, ff. que in fraud. credit. l. Nihil dolo 172. de reg. jur.

SUMMARIUM.

- 1 De mero, ac mixto imperio, atque jurisdictione, & quomodo distinguantur, differentes recensentur.
- 2 Merum imperium definitur. Cur merum dicatur, & qui Magistratus illud exercent, remissive.
- 3 Imperium mixtum quid sit, unde mixtum appellatur, & in quos gradus distribuitur.
- 4 Jurisdictio in genere, ac in specie definitur.
- 5 Principi liberum est omnes causas delegare, sed Magistratibus non permittitur de jure Casareo qua sunt meri imperii committere. Quid de jure regio, & consuetudine, ibid.
- 6 Causa mixti imperii an possint delegari?
- 7 Utrum jure Pontificio causa meri imperii delegari possint?
- 8 Caput In Archiepiscopatu, de raptorib. intelligitur.
- 9 Magistratibus licet causas meri imperii, necessitate interveniente, delegare. Quid Jure Regio ibid. & n. 11.
- 10 Que Ordinem Episcopalem desiderant, & meri imperii sunt, quando. & quibus possint delegari.
- 12 Episcopus est permittitur per se, vel suos Vicarios generales exercere.
- 13 Vicarius generalis Episcopi, & Protratores ordinaria funguntur jurisdictione, & n. 14.
- 15 Quoad causarum meri imperii delegationem an jus Pontificium a Casareo discrepet.
- 16 Caput finale de offic. ordinarii, exponitur.
- 17 Caput finale de offic. deleg. conciliatur cum dicto capite finali, de offic. Ordinar.
- 18 Jure communi causa delegari nequeunt, quas lex specialiter mandat Magistratibus etiam ordinariam jurisdictionem habentibus.
- 19 Nudum ministerium an delegari, aut subdelegari possit, remissive & n. 20.
- 21 Episcopus plura potest aliis committere, qua illi ratione dignitatis specialiter deferuntur, remissive.
- 22 Delegatus Principis subdelegare non valet quoties apparet, quod fuit electa industria persona: sed electio hæc non presumitur.
- 23 Jurisdictio voluntaria ex lege proveniens delegabilis est, nisi actus tantum momenti sit, ut per alium expediri non possit Et quid si ex Principis privilegio competat ratione muneris, vel dignitatis, ibid.
- 24 Actus voluntaria jurisdictionis per rescriptum commissus, etiam nomine dignitatis subdelegari non potest.
- 25 Episcopus valet per se, vel per suum Vicarium Generalem cum speciali mandato beneficia propria Diocesis conferre.
- 26 Episcopus facultatem conferendi Beneficia nulli alii, nisi suo Vicario generali potest concedere.
- 27 Quæ non possit agere Vicarius Generalis absque speciali Episcopi commissione remissive.
- 28 Caput Ex frequentibus, de institut. intelligitur. Vicarius Episcopi, aut Capituli, Sede vacante, ex generali mandato potest presentatos

- tatos ad Beneficia instituire, ac electos confirmare.
- 29 Ratio traditur, quæ Capitulum, Sede vacante, nequit nisi urgeat necessitas, conferre Beneficia, cum ei liceat instituire, confirmare.
 - 30 Differentia inter jurisdictionem contentiosam, ac voluntariam.
 - 31 Jurisdictio contentiosa in alieno territorio nequit exercere, etiam in subditis: secus voluntaria.
 - 32 Jurisdictio voluntaria in alieno territorio exercetur, etsi causa cognitio præcedere debeat, modò hæc in proprio prius expeditur.
 - 33 Episcopus fundatam habet suam intentionem de jure ad collationem omnium beneficiorum, quæ in diocesi vocaverint: similiter ut presentatos instituat, & electos confirmet, quæ omnia extra diocesim ut voluntaria jurisdictionis agere permittitur, ibid.
 - 34 Vicarius Generalis Episcopi num possit extra diocesim Beneficia conferre? Et quid de Legato Sedis Apostolicæ, & an delegato liceat voluntariam jurisdictionem extra territorium delegantis exercere.
 - 35 Collatio de eodem Beneficio facta ab Episcopo, prævalet adversus collationem per ejus Vicarium Generalem expeditam, cum latet quæ præcesserit. Quod limitatur si provisorius a Vicario ceperit possessionem.
 - 36 Episcopus an valeat in Curia, ibi Pontifice residente, Beneficia diocesis sue conferre. Jurisdictio voluntaria etiam in Curia per Magistratus provinciarum potest exerceri, ibid.
 - 37 Si resignatio Beneficii fiat in Curia, ibi vacat Beneficium, quod ut reservatum conferet Summus Pontifex. Episcopus prohibetur, ne in aliena diocesi, non obtenta proprii Prælati facultate, Pontificalia exercent, & an primam tonsuram subditis valeant conferre.
 - 38 Voluntaria jurisdictionis privilegio concessa, in alieno territorio potest administrari.
 - 39 In reservatione Beneficiorum vacantium in Curia, & non in alia, stabitum est, quod post mensem collatio devolvatur ad Ordinarium. Et quid si post mensem Pontifex conferat, antequam Ordinarius, ibid.
 - 40 Episcopus ab initio nascentis Ecclesiæ Sedes Apostolica contulit facultatem conferendi Beneficia, quæ in propria Diocesi vacarent, ideo de jure suam intentionem fundatam habent.
 - 41 Caput Statutum, de præbend. in 6. an sit correctum per extravagantem 1. eod. tit.
 - 42 Privilegium, ac dispositio odiosa si juri communi convenient, ampliationem recipiunt.
 - 43 Principi reservata si delegentur, nequeunt subdelegari.
 - 44 Si Princeps aliquid de reservatis committat alicui Magistrati, ut semper ea facultas muneris adhareat, tunc illud poterit Magistratus alii mandare: quod impugnatur.
 - 45 Delegatus Principis etiam sine causa potest subdelegare, non verò inferioris. Et quid si fuerit lis contestata, ac de aliis qui non valent causas committere.
 - 46 Utrum delegatus a Legato Sedis Apostolicæ valeat subdelegare?
 - 47 Legatus Proconsulis delegare poterat, sed delegatus a Legato Sedis Apostolicæ non subdelegat: & ratio redditur.

- 48 Legatus Proconsulis, præmissa electione hujus Magistratus, a lege immediatè accipiebat jurisdictionem, nec eos Legatos constituere valebant Proconsules recusare.
- 49 Legatus Proconsulis ex voluntate, & approbatione Senatus ad universitatem causarum creabatur. Delegatus ad universitatem causarum pro Ordinario habetur, ut unam, vel aliam possit subdelegare, ibid.
- 50 Delegatus ab inferiore quando possit subdelegare, & num. 53.
- 51 Mandare jurisdictionem aliud est, & aliud judicem dare.
- 52 Delegatus a Legato Sedis Apostolicæ cur valeat subdelegare secundum aliquorum opinionem.
- 54 Ad caput Cum Bertholdus, de re judic. duplex traditur intellectus.
- 55 Alius, quem probat D. Covar. refertur ut communis.

CAPUT XX. & ULTIMUM.

Ad Num. 1.

DE Imperio mero, mixto, ac jurisdictione, & quomodo inter se distinguantur, consuliendi sunt P. Molina de justit. & jure, tract. 5. disp. 5. & 6. Tusch. lit. 1, conclus. 45. 46. & 543. Greg. Lop. in l. 18. gloss. 2. tit. 4. part. 3. Cujac. ad l. Imperium, de jurisdic. omn. judic. Joan. Orosc. ibidem, Duaren. ad eundem tit. cap. 3. cum aliis, Fachin. controversiarum lib. 13. cap. 12. cum seqq. Ouald. lib. 17. cap. 6. Morla Empor. jur. tit. 2. de jurisdic. in princip. à numer. 16. Petr. Gregor. Syntagmat. lib. 47. cap. 21. D. Emman. Gonzal. ad Decretal. in cap. Pastoralis, ex num. 2. de offic. judic. delegat. Weisembec. in paratit. ad tit. de jurisdic.

Merum imperium ex Bartolo sic definitur: *Est jurisdictionis, quæ officio judicis nobili expeditur, publicam utilitatem respiciens principaliter.* Molin. disput. 5. num. 5. Orosc. num. 6. Morla num. 3. & 35. Sed quæstio est, utrum Ulpianus in d. l. Imperium, veram definitionem hujus imperii, vel exemplum tradiderit, dum inquit: *Merum imperium est habere gladii potestatem ad animadvertendum in facinorosos homines.* De quo disputat Fachin. d. cap. 12. & Consultum definire resolvit. Imperium merum nuncupatur, quoniam purum, & à jurisdictione simplici omnino distinctum, quæ Magistratibus ratione sui muneris jure competit; quæ enim meri sunt imperii, specialiter lege deferuntur, non solum personis publica potestate fungentibus, sed etiam privatis. Cujac. sup. Duaren. dicto cap. 3. D. Gonzalez num. 2. Hujus imperii sex gradus constituntur, quos ex Bartolo transcripserunt Molin. disput. 6. num. 1. Orosc. sup. num. 21. cum seqq. Qui judices, & Magistratus hodie tale imperium exercent, vide apud Molin. disput. 6. ex num. 4. Orosc. num. 12. Morl. sup. n. 38. cum seqq. & qui olim vide apud Gonz. n. 4.

Mixtum imperium ex Bartolo ita definitur: *Est jurisdictionis, quæ officio judicis nobili expeditur, privatam respiciens utilitatem.* Molin. disputatione 5. num. 5. versic. Mixtum verò. Orosc. numer. 49. Morl. numer. 66. ubi aliam tradit definitionem.